

Praktiserende dyrlægers indkomst¹

PDA's praksisanalyse for 2003 gav ikke opmuntrende resultater¹. I den anledning kunne det være på sin plads at bringe et par amerikanske undersøgelser i erindring, nemlig "The Brakke Study"² fra 1999, og en ganske ny "The AVMA-Pfizer Study"³ fra 2005. Begge undersøgelser fokuserer på dyrlægers forretningsmæssige adfærd, og viser derfor også hvordan udviklingen har været i seksårsperioden.

The Brakke Study 1999:

Det alvorligste budskab:

Kvindelige praksisejere tjener betydelig mindre end mandlige kolleger, og de er godt tilfredse med en indtægt, som mændene synes er for lav.

American Veterinary Medical Association (AVMA) gennemfører hvert andet år en undersøgelse af dyrlægers indkomster, og i perioden 1985 til 1998 var der næsten ingen reallønstigning, medens erhverv med tilsvarende uddannelser (læger, tandlæger, advokater) havde betragtelig fremgang, og AVMA besluttede derfor at gennemføre en undersøgelse af dyrlægerenes forretningsmæssige adfærd, The Brakke Study, som blev udført af Brakke Consulting². Undersøgelsen blev gennemført som spørgeskemaundersøgelse, og der var 4392 deltagende smådyrspraktiserende dyrlæger samt 1299 veterinærstuderende, altså et meget omfattende materiale, hvor de statistiske konklusioner er meget sikre. Spørgeskemaerne indeholdt spørgsmål om:

- Indkomst
- Demografiske data
- Anvendelse af bestemte forretningsmæssige rutiner
- Klinikejerens regnskabsforståelse
- En case story, der forekom i 2 udgaver (ens antal svar)
- Nogle personlige egenskaber, der kunne have indflydelse på indtægten

Svarene blev sammenholdt med AVMA's undersøgelser over dyrlægers indtægter generelt.

---

¹ Af dyrlæge Tom Haas, Hammel

² Brakke Consulting Inc. www.brakkeconsulting.com

Brakkes hovedkonklusioner:

1. Ejere tjener mere end ansatte dyrlæger, og anciennitet og antal timers ugentligt arbejde øger indtægten
2. Dyrlæger med høj score på regnskabsforståelse, og som anvendte et større antal standard forretningsrutiner, havde gennemsnitlig højere indkomster
3. Dyrlæger gav lavere tilbud til klienter, som de opfattede som mindre velstillede (tegnebogsrøntgen)
4. Gennemsnitlig husstandsindkomst og bystørrelse i praksisområdet havde direkte effekt på dyrlægernes indkomst
5. Personlige egenskaber, som højt selvværd og lille frygt for negativ vurdering fra omgivelserne havde sammenhæng med højere indkomster. Disse egenskaber er mest fremherskende hos dyrlæger med høj anciennitet.
6. Trods generelt lav indkomst er der stor tilfredshed i jobbet. **Undersøgelsens kvindelige dyrlæger var godt tilfredse med indkomster, som undersøgelsens mandlige dyrlæger var utilfredse med.**
7. **Trods omfattende analyse var der forskelle mellem kvindelige og mandlige dyrlægernes indkomster, der ikke kunne forklares af ejerskab, ansættelse, forretningsmæssig adfærd, anciennitet, antal arbejdstimer, personlige egenskaber eller andre faktorer, der indgik i undersøgelsen.**

De enkelte konklusioner

1. har næppe så stor interesse i Danmark, hvor ansatte dyrlæger som hovedregel, og bortset fra vagtarbejde aflønnes efter gammeldags aftaler, der ikke indeholder incitament. Erfaring fra assistenters håndtering af vagtarbejde kunne godt give en fornemmelse af, at også danske dyrlæger er påvirkelige af incitamentsaftaler.

2. der sås 19% forskel i indtægt fra de mindst regnskabskyndige, til de mest regnskabskyndige (61.196\$/51.371\$).

Man undersøgte 19 forretningsrutiner, som anses for at være standard for veldrevne detailvirksomheder. Alle viste (mere eller mindre) positiv korrelation til indkomsten. De væsentligste rutiner var

- En aktiv strategi til fastholdelse af medarbejdere (22.5% højere indkomst)
- Måling af tilfredshed blandt ansatte (14.6% højere indkomst)
- Belønningsprogrammer, der er knyttet til klienttilfredshed (12% højere indkomst)

3. tegnebogsrøntgen, også et velkendt fænomen i Danmark. Der var to typer spørgeskemaer på dette område, og besvarelserne faldt med halvdelen i hver. Den kliniske præsentation var ens, men ejeren blev dels præsenteret som en velstillet "direktørtype", dels som en enke med begrænsede midler.

Dyrlægerne gav "enken" et bedre tilbud, i gennemsnit ca 10% billigere for den samme behandling. Men de, som gav de højeste tilbud, havde i gennemsnit også højest indkomst. (13,5% højere end de "lavestbydende").

4. Dyrlægerne i de middelstore byer havde de bedste indkomster. Husstandsindkomsterne blev delt i fire kvartiler, og forskellen mellem højeste og laveste kvartil var 28,8%, en af undersøgelsens største forskelle.

5. Der er sammenhæng mellem højt selvværd og god indkomst. Det er ikke overraskende, at selvværdet stiger med anciennitet og ejerskab, og der er ikke her de store forskelle mellem mænd og kvinder.

6. De fleste er glade for arbejdet som dyrlæge, og arbejdsglæden er lige stor, hvad enten man tjener meget eller lidt. Med hensyn til tilfredshed med lønnen, var de, der tjente mest, kun moderat tilfredse med lønnen, mens de, som havde lave indkomster, var meget tilfredse. De mindst tilfredse mandlige ejere tjener mere end de mest tilfredse kvindelige ejere!!

7. Kvindelige ejere tjener **36%** mindre end deres mandlige kolleger, og trods omfattende analyse kan der ikke findes en forklaring på dette. Samme forskel er påvist i en undersøgelse fra 1987⁴.

Undersøgelsen opstiller et index over de forskellige faktoreres indbyrdes betydning for en god indtægt, og de 5 vigtigste er:

Faktor	Relativ betydning
Antal år i praksis	100
Køn (hankøn)	92
Ejerskab	58
Højt selvværd	49
Antal timer/uge	45

Undersøgelsens konklusioner er:

- Dyr lægerne udnytter ikke indtjeningspotentialen i praksis p. g. a. manglende forretningsmæssig viden
- Dyr læger kunne tjene mere, hvis de holdt sig fra tegnebogsrøntgen
- Dyr læger skal altid tilbyde den bedst mulige behandling
- Det er vanskeligt at øge indkomsterne, hvis en stor gruppe er tilfreds med en relativt lav indkomst
- Der er ingen tilfredsstillende forklaring på indkomstforskellene mellem mænd og kvinder.

Seks år senere:

Og så, seks år senere, kom AVMA Pfizer undersøgelsen. Den beskæftiger sig med mange af de samme områder, og er i øvrigt også udført af Brakke Consulting. I denne sammenhæng fremhæves kun de områder, hvor undersøgelsen beskæftiger sig med de samme områder. AVMA Pfizer undersøgelsen omfatter 2655 besvarelser, og giver derfor også statistisk sikre oplysninger.

De gode nyheder:

- Indkomsterne steg kraftigt mellem 1998 og 2004, 41% for kvindelige ejere, 69% for mandlige ejere (justeret for inflation)
- Kvinder har bedre lederegenskaber end mænd
- Forhandlingsevner er rykket ind på listen over positive indkomstparametre, -og det er jo noget, der kan læres
- Antallet af deltidsdyrlæger stiger (kvindelige fra 13-19%, mænd fra 4-7% i perioden)

De dårlige nyheder:

- Anvendelsen af sunde forretningsrutiner er ikke forbedret, tvært imod.
- I 2003 har husstandsindkomsterne i praksisområdet endnu større betydning for dyrlægernes indkomster
- I 2003 er de, der har de højeste indkomster også de mest tilfredse, - men de meget tilfredse kvinder havde betydeligt lavere gennemsnitsindkomster end de tilfredse mænd.
- Årsagen til de højere indkomster angives af 95% at være honorarstigninger. Alle dyrlæger, der har haft kontakt til en praksiskonsulent vil vide, at prisstigninger er den første og naturlige handling, hvis man vil øge sin indtægt. Prisforøgelse uden værditilvækst er imidlertid ikke anvendeligt som primær, langtidsstrategi, fordi prisstigninger ultimativt begrænser efterspørgslen.
- **I takt med stigningen i dyrlægernes indkomster er forskellene mellem kønnene forøget. Hvor forskellen mellem kvindelige og mandlige ejere i 1998 var 36%, var den i 2004 steget til 63,5%**

Det er ganske skræmmende resultater. Selvom talrige undersøgelser i Danmark har påvist betydelige lønforskelle mellem mænd og kvinder⁵, synes der ikke at være undersøgelser over forskelle mellem mandlige og kvindelige ejere i de uregulerede liberale erhverv (f. eks. advokater og dyrlæger, måske tandlæger). Man kan derfor ikke afvise, at der også er forskelle i Danmark, idet kulturerne i dyrlægepraksis vel ikke er milevidt fra hinanden i USA og i Danmark.

Det kræver naturligvis betydelig opmærksomhed, hvis trenden i Danmark er ligesom i USA. Om forholdsvis få år vil praksiserhvervet være domineret af kvinder, der måske ikke stiller så store krav til deres indtægter. Det er ikke første gang, at et kvindeerhverv udvikler sig til et lavtlønsområde, og endnu er der måske interesse for at forbygge en sådan situation, hvis det overhovedet kan lade sig gøre. Den amerikanske prognoserapport, The KPMG Megastudy⁶ ser med bekymring på feminiseringen i praksis frem mod år 2014, og den indflydelse denne kan få på prisdannelsen for dyrlægeydelser og på ansættelsesstrukturen (deltid). Disse forhold er ikke nævnt i den danske prognoserapport fra 2004⁷

Løsninger?

Et stort land, og en stor organisation som AVMA har ikke på 6 år kunnet præstere løsningsforslag eller forbedringer. Det er derfor næppe rimeligt at foreslå en løsning på kønsproblematikken, men man kan kun opfordre dyrlægerne til at uddanne sig i, og arbejde med de forretningsmæssige forhold, som er nævnt i undersøgelserne.

Det er sin sag at påstå, at kønsforskelle er en politisk sag, men det kunne være en politisk opgave at påvise eller tilbagevise eventuelle kønsforskelle under danske forhold. Det kønsskifte, der ligger forude i dyrlægepraksis rummer under alle omstændigheder betydelige udfordringer, som enhver praksis bør inddrage i sine strategiske overvejelser.

The Brakke Study, The KPMG Megastudy og The AVMA Pfizer Study *in extenso* kan downloades fra www.haasconsult.dk/nyheder.asp

---

¹, Johannes Hecht-Nielsen: Minus over hele linien, DVT 22, 15. november 2004

² "Impact of Management Practices and Business Behaviours on Small Animal Veterinarians' Incomes", JAVMA executive summary 1999.

³ "Executive Summary of the AVMA-Pfizer business practice study", JAVMA, vol 226, Nr. 2, January 15th, 2005

⁴ Bird. C. E.: An analysis of gender differences in income among dentists, physicians, and veterinarians in 1987. in Research in Sociology and Healthcare, Vol 13A, pp 31-61, JAI Press, Inc., 1996

⁵ Verner, Mette. Personlig meddelelse, marts 2005

⁶ AVMA, AAHA, AAAP, KPMG: The current and future market for veterinarians and veterinary medical services in The United States, JAVMA, Vol 215, Nr 2, July 1999, p 169

⁷ DDDs prognoserapport 2004